

UKON

Universitair
Kennisnetwerk
Ouderenzorg
Nijmegen

Inhoudsopgave

Voorwoord

UKON in 2022

Ons verhaal

Speerpunten

Samen met cliënt en mantelzorger

Hoera UKON-cliëntpanel bestaat 1 jaar!
UKON-onderzoeker en het cliëntpanel
Onderzoek samen met cliënten en mantelzorgers

De kracht van leren

EBP-coach in het verpleeghuis
Samenwerking ROC Nijmegen
Start UKON Academy

Resultaten in de praktijk

Raadpleeg je implementatieadviseur
Aan de slag met UKON-tools

Wetenschappelijk onderzoek

Uitgelicht programma Verzorging en Verpleging
Promotie Charlotte van Corven
Myrra Vernooij-Dassen publicatieprijs
Trots op: nieuwe consortia
Samenwerkende Academisch Netwerken Ouderenzorg (SANO)
Programmaliijnen en programmaleiders
Gehonoreerde subsidies 2022

Onderzoek in de praktijk

Actieonderzoek Stimulerend klimaat
Zinzia over de rol van Science Practitioner
Science practitioners aan de slag met 'communicatie'
Aanmoedigingsprijs: hoe is het nu?

Kennis delen en leren van elkaar tussen UKON-organisaties

Expertteams
Nieuwe UKON-tools in 2022
UKON- webinars
UKON-online

Samenwerkingen

Contact & meer informatie

Voorwoord

We kijken terug op een zeer succesvol verlopen jaar. Het jaar waarin corona gelukkig een beetje op de achtergrond is geraakt en waarin binnen de UKON-organisaties weer energie was om naar de toekomst te kijken. We kregen van ZonMw een bijzonder positief verslag van de visitatie. Dat geeft vertrouwen om door te gaan op de ingeslagen weg en ons te richten op versterking van cliëntparticipatie, verbinding met het onderwijs en implementatie. ‘Alle aandacht voor implementatie’ was ook de titel van een rapport van een onderzoek naar de kennisinfrastructuur in de langdurige zorg. Wij leren steeds beter mooie tools te maken die direct bruikbaar zijn in de praktijk. Via de UKON Academy gaan we ook eigen scholingen aanbieden.

Veel leesplezier.

Raymond Koopmans,

voorzitter UKON

UKON in 2022

Science practitioners
18
bijeenkomsten
5

Gehonoreerde subsidieaanvragen
7

Bestuurdersoverleg
2

Stuurgroepoverleg
4

Publicaties
79

Nieuwsbrief abonnees
471

LinkedIn volgers
2574

Hoogleraren

2

Senior-onderzoekers
8

Expertteams
7
Delier, V&V, Extramuraal
behandeling, Geriatrische
revalidatie, Zorgtechnologie
& innovatie, Psychologen,
Implementatie

Medewerkers org
> 41.000
Vrijwilligers
> 18.000
Cliënten
± 51.150

Lopende onderzoeksprojecten
49

Promovendi
23

Promoties

1

UKON-team
14

Bijeenkomsten expertteams
24

Leden UKON-clientpanel
7

Totaal subsidiebedrag
€ 13.545.120

Praktijk tools
16

Webinars

4

- Implementatie Delierzorg
- Wetenschapscommissies
- Van Idee naar impact; onderzoek, innovatie & ontwikkeling
- Bevlogen geluk

Ons verhaal

Wie zijn wij?

Wij zijn een duurzaam regionaal netwerk binnen de zorg voor ouderen en mensen met chronische ziekten dat (wetenschappelijke) kennis ontwikkelt, verspreidt en implementatie stimuleert bij de aangesloten zorginstellingen en het onderwijs.

Waar werken wij aan?

We zijn er voor de zorgprofessional van nu én van de toekomst. Zij hebben de kennis en de vaardigheden nodig die helpen om recht te doen aan de zorg die een cliënt nodig heeft. Die helpen keuzes te maken met en voor iemand die dat zelf misschien niet meer kan.

Waarom is dat belangrijk?

Omdat ieder mens recht heeft op een menswaardig bestaan met zoveel mogelijk eigenheid en eigen keuzes. Juist in een fase van je leven waarin je kwetsbaar bent en afhankelijk van hulp door anderen.

Onze missie

Of we nu verzorgende zijn, verpleegkundige, behandelaar, manager, onderzoeker, hoogleraar of bestuurder, we vinden elkaar in een gemeenschappelijk doel. Wat we ook precies doen in de ouderenzorg, het gaat om:

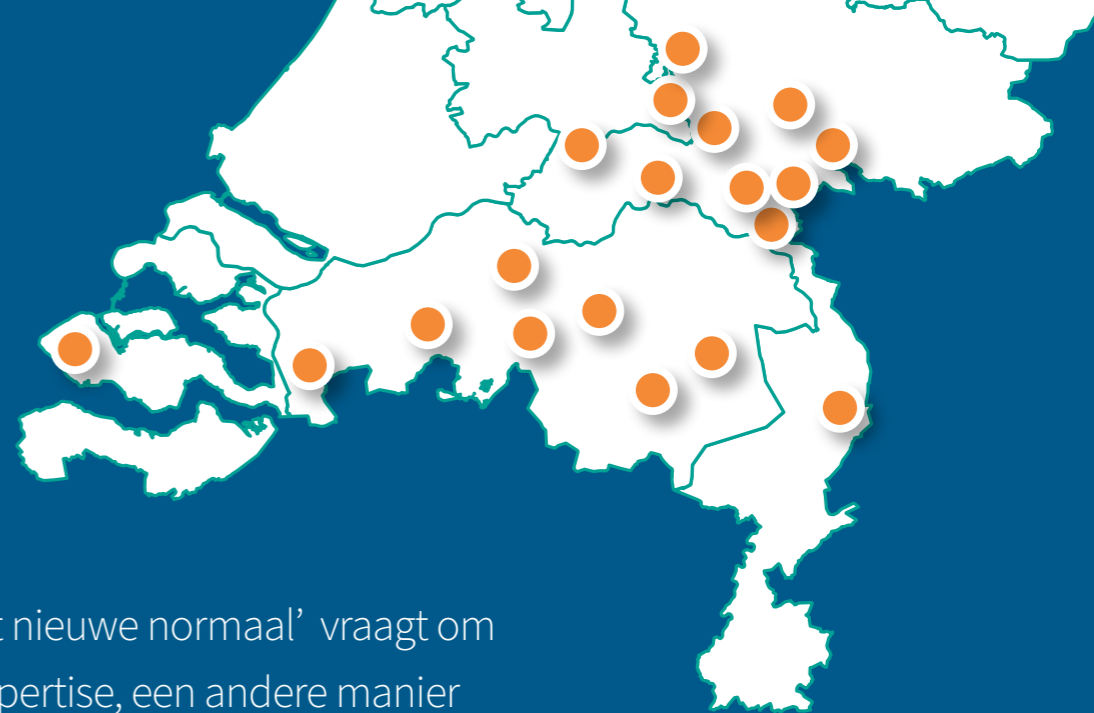
**gedeelde kennis die echt
bijdraagt aan de zorg voor
mensen in een kwetsbare
fase in hun leven.**

UKON: een duurzaam netwerk

De houdbaarheid van de ouderenzorg staat onder druk. Oudere mensen met een chronische ziekte blijven steeds langer thuis wonen. Daarmee neemt de complexiteit van de zorg binnen onze instellingen toe. Ook neemt de complexiteit van de zorgvraag toe en speelt zorgtechnologie een steeds grotere rol. Met het Programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen (WOZO) van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) van juli 2022 wordt erop ingezet dat ondersteuning en zorg zich aanpassen aan de voorkeur van ouderen. Met als doel om zo lang mogelijk regie op het eigen leven te houden en om zware, complexe zorgvragen zo lang mogelijk uit te stellen of zelfs te voorkomen. Dit is een omslag en de norm als basis voor deze omslag is: Zelf als het kan, Thuis als het kan, Digitaal als het kan.

Deze ‘weg naar het nieuwe normaal’ vraagt om meer specifieke expertise, een andere manier van werken en een cultuuromslag. Er moet veel werk verzet worden met (nog steeds) te weinig zorgverleners en door de vergrijzing neemt de druk op de eerste lijn verder toe. Wij staan samen met cliënten en naasten, met informele zorgverleners, met andere zorgverleners (over de domeinen heen) en met de samenleving voor deze uitdagingen. De continu veranderende en complexe werkelijkheid vraagt om innovatieve onderzoeksmethodes die effect en meerwaarde laten zien voor de cliënt en de naaste. Ons doel is de kwaliteit van leven en van de zorg en behandeling voor kwetsbare ouderen en mensen met een chronische ziekte te verbeteren.

De 20 UKON-organisaties

zo thuis als
maar kan | de waalboog

Radboudumc

zorggroep
elde
maasduinen

IN GESPREK MET

Coby Nogarede-Hoekstra, bestuurder De Zorgboog

Binnen het UKON heeft de bestuurscommissie in 2022 een stevige rol gekregen, om zo wetenschap en praktijk nog sterker met elkaar te verbinden. Wiko Vlasblom, bestuurder van Attent Zorg en Behandeling, Marc van Ooijen, bestuurder van De Zorggroep en ik vormen samen deze bestuurscommissie. Wij geven hier concrete invulling aan door een belangrijke sparringpartner te zijn voor het Dagelijks Bestuur van het UKON. Ook zitten we om beurten de bestuursvergaderingen voor, waar bestuurders van de 20 UKON-organisaties samen komen om de koers te bepalen. Als voorzitters zijn we in staat om onze collega's te motiveren en te inspireren. Zo versterken wij ons netwerk en verbinden we ons nog meer aan de realisatie van strategische doelen van het UKON-netwerk.

Waarom vind je dit zo belangrijk?

We hebben er als deelnemende organisaties allemaal een groot belang bij dat de wetenschappelijke inzichten ook leiden tot verbetering van de kwaliteit van zorg. Alleen al het feit dat de schaarste aan hoog opgeleide professionals en aan zorgmedewerkers steeds meer zal gaan knellen, maakt dat we met de neus op de feiten worden gedrukt. Samen werken aan implementatie van wetenschappelijke inzichten is niet alleen effectiever maar ook veel efficiënter. Ik maak mij vanuit mijn rol als bestuurder hier graag hard voor.

Coby Nogarede-Hoekstra

*Wiko Vlasblom – bestuurder
van Attent Zorg en Behandeling*

*Marc van Ooijen – bestuurder
van De Zorggroep*

Maak kennis met de nieuwe collega's van het UKON-bureau

Nicole Janssen

Voor Nicole is een brug slaan tussen de wetenschap en de praktijk onmisbaar om de zorg te verbeteren. Beide kanten kunnen veel van elkaar leren om samen de beste zorg te leveren voor cliënten en hun naasten. Bij UKON krijgt Nicole, als netwerkcoördinator, de kans om bij te dragen aan deze belangrijke vertaalslag waarbij zij de verbinding kan leggen tussen uiteenlopende expertises.

José Peeters

Als netwerkcoördinator is José de link tussen de praktijk, de UKON-organisatie en het onderzoek. Dat spreekt haar erg aan in deze functie. Door in organisaties na te gaan welke praktijkvragen er zijn, deze te vertalen naar wetenschappelijk onderzoek, goede initiatieven en tools te ontwikkelen en te implementeren is de cyclus rond. José is niet alleen als netwerkcoördinator werkzaam maar ook als begeleider van onderzoekers binnen UKON, 'de ideale combinatie' aldus José.

Simona van de Vinne

UKON zet de ouderenzorg op de kaart. Door de wetenschappelijke benadering zorgen we er samen voor dat we de juiste vragen stellen, oplossingen bedenken en kennis uitwisselen. Deze nieuw ontwikkelde kennis moet in de praktijk terechtkomen, om uiteindelijk de kwaliteit van zorg en dus de kwaliteit van leven te verbeteren. Als netwerkcoördinator werkt Simona samen met zorgprofessionals om bovenstaande te bewerkstelligen. Tevens houdt Simona zich bezig met de UKON Academy.

Cynthia Hofman

Cynthia is ruim acht jaar werkzaam bij Vilans, de landelijke kennisorganisatie voor zorg en ondersteuning. Bij het UKON is Cynthia de projectleider voor het opzetten van de UKON Academy: hét online kennisplatform voor (toekomstige) zorgprofessionals werkzaam in de ouderenzorg.

In 2022-2024 legt UKON de focus op drie beleidsspeerpunten

Samen met cliënt en mantelzorger:

versterken cliëntparticipatie in onderzoek én UKON-beleid.

De kracht van leren: *versteving en samenwerking met onderwijs met twee linking-pins MBO, microlearnings én UKON Academy.*

Resultaten in de praktijk: *werken aan implementatie met de implementatieadviseur, inspiratiebijeenkomsten en de UKON-implementatiewijzer.*

Overige beleidsspeerpunten

wetenschappelijk onderzoek

Onderzoek in de praktijk

Kennis delen en leren van elkaar

SAMEN MET CLIËNT EN MANTELZORGER

De focus van het speerpunt is ingezet op het sterker neerzetten van cliëntvertegenwoordiging bij onderzoek binnen zorgorganisaties en binnen het netwerk. Een goed voorbeeld van het vergroten van de zichtbaarheid en vindbaarheid binnen het UKON is de nieuwe webpagina van het UKON-cliëntpanel. Met als mooi resultaat een toename in het aantal (onderzoeks)aanvragen die worden voorgelegd aan het UKON-cliëntpanel en de uitbreiding van het aantal cliëntpanelleden. Binnen zorgorganisaties zijn er verschillende initiatieven waar de vertegenwoordiging van cliënten bij onderzoek is geborgd, zoals participatie van een lid van de (centrale) cliëntenraad in de UKON-wetenschapscommissies.

TROTS OP

Hoera het UKON-cliëntpanel bestaat 1 jaar!

Het UKON-cliëntpanel bestond in 2022 uit zeven bevlogen en enthousiaste panelleden. Het panel wordt steeds meer betrokken bij (onderzoeks)aanvragen. Het UKON-cliëntpanel denkt mee bij iedere fase van onderzoek: van onderzoeksaanvraag tot implementatie. Ieder lid brengt zijn/haar eigen specifieke deskundigheid, ervaring en interesse voor een onderzoeksthema mee. Dit leidt tot leuke discussies vanuit verschillende invalshoeken.

Bekijk het actuele overzicht van de (onderzoeks)projecten waarbij het UKON-cliëntpanel betrokken is: [UKON-cliëntpanel \(ukonnetwerk.nl\)](https://ukonnetwerk.nl)

Wil jij meer informatie over het UKON-cliëntpanel én de cliëntpanelleden beter leren kennen? Maak dan kennis met de zeven enthousiaste panelleden:

Dinie Somer

Henk Breimer

Klaas Rienks

Toine van de Wouw

Geeske Raams

André van Beurden

Lodewijk Tonino

Het UKON-cliëntpanel blikt terug op 2022

Dinie Somer is sinds de start van het UKON-cliëntpanel lid, ze blikt terug op het afgelopen jaar.

Dinie vertelt: In november 2022 bestond het UKON-cliëntpanel één jaar. En als je terugkijkt zijn in dat jaar de nodige ontwikkelingen geweest. Iedereen heeft zijn/haar eigen expertise en inbreng. Maar de gemeenschappelijke deler is de inzet voor de cliënt en de belangstelling voor de ontwikkelingen in de zorg en de techniek die ten goede komen aan de cliënt en zijn/haar mantelzorger. Door corona moest in eerste instantie digitaal vergaderd worden en moest iedereen zijn/haar eigen plekje vinden. Tegelijkertijd waren we bezig met de onderwerpen, structuur en bekendheid binnen het UKON. Nu vergaderen we fysiek. In elke vergadering is het agendapunt “.....vertelt” waarbij een onderzoeker iets vertelt over zijn/haar onderzoek en input wordt gevraagd van het UKON-cliëntpanel. Zo zijn er meerdere lopende (onderzoeks)projecten waarbij leden van het cliëntpanel zijn aangehaakt. En met de structuur en bekendheid van het UKON-cliëntpanel komt het wel goed.

“Voor mij is belangrijk: samen doen en kansen zien om het onmogelijke mogelijk te maken.”

Maak verder kennis met [Dinie Somer](#)

Het UKON-cliëntpanel blik terug op 2022

Lodewijk Tonino is sinds september 2022 aangesloten bij het UKON-cliëntpanel. Lodewijk is tevens lid van het doelgroeppanel van **Netwerk 100**, dit zorgt voor een prettige onderlinge uitwisseling.

Lodewijk vertelt: Van huis uit ben ik strafrechtjurist. De laatste tien jaar van mijn werkzaam leven heb ik mij bezig gehouden met de ‘zachte’ kant van het strafrecht en de onderzoekskant, zowel nationaal als internationaal (Europese Unie en Raad van Europa). Na mijn pensioen wilde ik als vrijwilliger iets gaan doen in het sociale domein. Ik heb onder andere deelgenomen aan de Wmo adviesraad en het ouderenberaad Zuid-Holland Noord. Mijn verhuizing naar de gemeente Cuijk betekende dat ik helaas afscheid moest nemen van dit beraad. Inmiddels ben ik vier jaar lid van het doelgroeppanel van Netwerk 100, dat zich ten doel stelt de zorg en welzijn van ouderen te bevorderen door onder andere het begeleiden van onderzoek. Door mijn deelname aan het UKON-cliëntpanel fungeer ik tegelijkertijd als contactpersoon vanuit het doelgroeppanel voor het UKON. Mijn prioriteit ligt bij preventie en implementatie van onderzoek. Gelukkig wordt steeds meer beseft dat preventie belangrijk is al is het alleen maar om de alsmaar afkalvende zorg te ontlasten. Preventie vereist, zeker waar het gedragsverandering betreft, een lange adem. Begeleiden van implementatie van de resultaten van onderzoek is daar nauw mee verbonden.

"De grote uitdaging is alle Nederlanders van preventie te overtuigen, zonder de zorgvragers tekort te doen. Het UKON kan daar een essentiële rol in vervullen."

Maak verder kennis met **[Lodewijk Tonino](#)**

UKON-onderzoeker over ervaring met UKON-cliëntpanel

Lidwine Luijkx (UKON-onderzoeker)

Met mijn onderzoek willen we meer inzicht in welbevinden verkrijgen, om uiteindelijk welbevinden in de langdurige zorg goed te kunnen meten. Dit inzicht over welbevinden verkrijgen we door het doen van literatuuronderzoek en door het interviewen van ouderen, naasten en zorgprofessionals. Tijdens de bijeenkomst van het UKON-cliëntpanel vertelde ik over de opzet van de studie en legde ik het panel een aantal vragen voor. Wat zou een goede manier zijn om de verschillende onderdelen van welbevinden uit te vragen in de interviews? De leden van het panel kwamen direct met een aantal ideeën, zoals bijvoorbeeld dat jezelf kunnen zijn én blijven belangrijk is voor welbevinden. Daarnaast heb ik met twee leden van het UKON-cliëntpanel mijn interviewvragen doorgenomen. Zo kon ik checken of de vragen duidelijk waren en kreeg ik ook al een beeld van mogelijke antwoorden. Deze gesprekken waren een fijne manier om te oefenen voor de interviews. Ik vond het heel leuk en laagdrempelig om mijn onderzoek voor te leggen aan het panel!

Clieëntvertegenwoordiging op organisatieniveau

Binnen de UKON-wetenschapscommissie van Thebe participeren twee cliëntvertegenwoordigers. Zij borgen het perspectief van de bewoner, zowel intramuraal als extramuraal, bij het beoordelen van onderzoeksaanvragen. Daarnaast leveren zij een waardevolle bijdrage aan de commissie door vanuit het oogpunt van de bewoner en de cliënt mee te denken in discussies. **Cees van der Leeden**, intramurale cliëntvertegenwoordiger: Wij helpen bij het maken van een selectie uit de grote hoeveelheid onderzoeksaanvragen. We bekijken welke aanvragen relevant zijn voor de bewoners en cliënten. Daarnaast bewaken we de tijd die het onderzoek vraagt: zowel de tijd die medewerkers spenderen aan het onderzoek, als de benodigde tijd die gevraagd wordt van de bewoners en cliënten. Ik ben tevens verbonden aan de cliëntenraad van de locatie. Dit zorgt voor korte communicatielijnen tussen de locatie, lokale cliëntenraad en wetenschapscommissie.

IT IS STILL MY LIFE – HENNY VAN DER WEIDE
ONDERZOEK SAMEN MET CLIËNTEN EN MANTELZORGERS

Het onderzoeksproject *It is still my life!* is één van onze voorbeelden waar de inbreng van cliënt en mantelzorgers is geïntegreerd in onderzoek. Onderzoeker Henny van der Weide vertelt over haar ervaring en het belang van cliëntvertegenwoordiging.

Henny: Op basis van de contacten en inzichten als lid van de werkgroep ‘Samen met cliënt en mantelzorgers’ heb ik nagedacht over de manier waarop ik cliënten en mantelzorgers zou willen betrekken bij mijn eigen onderzoek. De onderzoeksmethode Realist Evaluation helpt hierbij. Deze methode houdt in dat de onderzoeker participeert in de dagelijkse gang van zaken in de woongroep en op de afdeling. In 2022 heb ik een klankbordgroep opgesteld waarin twee (oud) mantelzorgers deelnemen vanuit het perspectief van de cliënt met dementie.

Wat heeft de inbreng van cliëntvertegenwoordiging opgeleverd voor het onderzoek?

De eerste stap in mijn onderzoek is in 2022 afgerond en heeft geleid tot een publicatie: [een literatuuronderzoek](#). Op meerdere momenten in dit proces hebben we de klankbordgroep gevraagd mee te denken en de mantelzorgers gevraagd om input vanuit hun eigen perspectief, kennis en kunde. Eveneens zijn de resultaten getoetst, waarbij de cliëntvertegenwoordigers enkele aanvullingen hadden. Deze zijn opgenomen in de publicatie. Deze input maakte de resultaten van de review betrouwbaarder en compleet. Heel waardevol!

DE KRACHT VAN LEREN

Onderwijs en opleiding zijn cruciaal om het samen leren en verbeteren te stimuleren. We streven er naar kennis uit wetenschappelijk onderzoek en kennisproducten van UKON te laten landen in het universitair, hoger en middelbaar beroepsonderwijs. Het uiteindelijke doel is dat de zorg beter wordt: onderwijs en onderzoek staan in dienst van de praktijk. In 2022 hebben wij ons gericht op de verbinding tussen opleiding en de zorgpraktijk, de verspreiding van UKON-tools, nauwere samenwerking met het MBO-onderwijs, samenwerking op SANO-niveau en het opzetten van de UKON Academy.

EBP-coach in het verpleeghuis

Het UKON-onderzoeksprogramma Verpleging & Verzorging (V&V) is als samenwerkingspartner betrokken bij de projecten Evidence (uitgevoerd door het Lectoraat Organisatie van Zorg en Dienstverlening van HAN University of Applied Sciences). In het eerste Evidence 1.0 actieonderzoek stond het creëren van een Evidence Based Practice (EBP)-cultuur in zorgteams in verpleeghuizen centraal. De kennis uit Evidence 1.0 is gebundeld in het digitale '[Handboek EBP voor zorgteams in verpleeghuizen](#)'.

Vanuit Evidence 1.0 is ook een leer- en coachingstraject EBP-cultuur ontwikkeld door HAN VDO. In dit traject ontvangen hbo-verpleegkundigen ondersteuning bij het opstarten of verbeteren van de EBP-cultuur in hun team in het verpleeghuis. In 2022 hebben zes hbo-verpleegkundigen uit UKON-organisaties deelgenomen aan de pilot.

Vanaf september 2023 wordt het traject opnieuw aangeboden. Houd de website van [HAN VDO](#) in de gaten of neem contact op met het UKON voor meer informatie.

Eén van de deelnemers was kwaliteitsverpleegkundige **Serena van Scharenberg** van Zorgcentra de Betuwe. *'Ik heb deelgenomen omdat we EBP veel meer willen integreren in onze dagelijkse werkwijzen. Er gebeurt zoveel op het gebied van kennisontwikkeling en ik vind het belangrijk om samen na te denken over de beste zorg. Ik wist al veel over EBP; in deze training heb ik geleerd om samen met het zorgteam een EBP-cultuur te ontwikkelen aan de hand van het stappenplan uit het handboek. De bijeenkomsten bestonden uit een theoretisch deel en een deel waarin we ervaringen uitwisselden, bijvoorbeeld door intervisie. Er was ook veel aandacht voor motiverende gespreksvoering en samenwerking.'*

Viviane Knoops docent HAN VDO vult aan: *'De deelnemers aan de pilot hadden een sterke intrinsieke motivatie om als EBP-coach aan de slag te gaan. Gedurende de pilot werd duidelijk dat het belangrijk is dat het (hoger)management achter de ontwikkeling van een EBP-cultuur staat en hbo-verpleegkundige(n) in de rol van EBP-coach ondersteunt. Een EBP-cultuur creëren doe je samen!'*

Volgende stap in de samenwerking met ROC Nijmegen

De steeds intensievere samenwerking van UKON met ROC Nijmegen is een voorbeeld van succesvolle samenwerking. Met de inzet van een verpleegkundig docent van de opleiding Verzorgende IG van het ROC Nijmegen als linking pin blijft de beroepsopleiding up-to-date. Ook komen UKON-tools sneller bij de beroepsgroep terecht en maken verzorgenden kennis met onderzoek en passen ze deze kennis toe in hun werk. Dat zijn mooie resultaten!

De ervaringen met de linking pin zijn zo positief dat er is besloten om vanuit ROC Nijmegen een tweede docent Verpleegkunde als linking pin MBO aan te stellen. Dat zorgt voor meer slagkracht en mogelijkheden om verbinding te zoeken met andere ROC's in de regio. Zo ziet Rijn IJssel ook kansen voor samenwerking met UKON en ROC Nijmegen door bij elkaar in de keuken te kijken en kennis met elkaar te delen. Docenten van Rijn IJssel zijn betrokken bij het updaten van een scholingsprogramma '**Doen bij depressie**' van UKON, gecoördineerd door de UKON Academy.

Ingrid van Kraaij, onderwijsmanager ROC Nijmegen, vertelt over de samenwerking

ROC NIJMEGEN

1. Hoe heb je vanuit ROC Nijmegen de verbinding met UKON ervaren?

“De samenwerking tussen ROC Nijmegen en UKON is dit tweede jaar geïntensiveerd. We hebben elkaar het afgelopen jaar beter leren kennen en kunnen elkaar vinden. We hebben een goede relatie opgebouwd en weten wat we aan elkaar hebben. Daar was het eerste jaar voor nodig en daar hebben we nu profijt van.”

2. Wat hebben we volgens jou bereikt?

“We bieden een platform door kennis uit onderzoek en onderwijs beschikbaar te stellen voor zorgorganisaties, docenten en studenten MBO. Het ROC levert tachtig procent van de werknemers voor zorginstellingen. Dus via het onderwijs heb je invloed op de zorgpraktijk. Op die manier is de driehoek onderwijs-onderzoek-zorgpraktijk rond.”

3. Heb je tips en tops voor UKON?

“Als tip wil ik het UKON en onderzoekers meegeven om zo min mogelijk jargon te gebruiken. Bij het hanteren van begrijpelijke taal is je bereik veel groter voor de doelgroep ouderen maar ook voor de zorgprofessionals. Ik vind het top van UKON dat jullie je veel meer naar buiten hebben gericht en het MBO-onderwijs hebt betrokken. Daarmee krijg je een bredere scope en een mooie toevoeging op de verbetering van de zorgvraag van ouderen in het algemeen.”

Waar gaan we mee aan de slag de komende periode?

- Omzetten van onderzoeksresultaten naar lesmateriaal;
- Het inzetten van onderzoekers als gastdocent op het ROC;
- Participeren aan lopend of nieuw op te zetten onderzoek;
- Verkennen hoe we onderzoek kunnen verbinden met MBO-HBO-Academie;
- Verbinding maken met de zorgopleidingen binnen het MBO onderwijs. Hierbij is de ambitie om dit netwerk uit te breiden naar ROC's in de omgeving;
- Deelname aan de werkgroep 'Kracht van leren', waarbij met afgevaardigden van de deelnemende organisaties gezocht wordt hoe we als UKON de verbinding kunnen versterken met het onderwijs en de zorgbehoefte vanuit de praktijk;
- Deelname aan de werkgroep O&O SANO: dit is een landelijke bijeenkomst van de academische werkplaatsen die zich bezighoudt met de vraag hoe onderzoeksresultaten kunnen landen in het onderwijs.

Anja Harlaar, Linking pin ROC Nijmegen en een dag per week werkzaam bij het UKON vertelt over de samenwerking: "De samenwerking met het ROC Nijmegen en het UKON is het afgelopen jaar steeds steviger geworden. Docenten kijken mee in het ontwikkelen van onderwijsmateriaal en worden betrokken bij onderzoek. Om het delen van kennis, zowel vanuit het UKON als vanuit het onderwijs, te vergroten zijn we bezig om ons netwerk uit te breiden. Hiervoor hebben we contact gezocht met de teamleiders van de opleidingen Verzorgende-IG en verpleegkundige van het Rijn IJssel."

Trots op start van de UKON Academy

Cynthia Hofman, projectleider UKON Academy en Simona van de Vinne, netwerkcoördinator UKON vertellen over de start van de Academy en hun rol.

Ons doel: zorgorganisatie en (toekomstige) zorgprofessionals vinden op één centrale plek kennis die door UKON is ontwikkeld, zoals scholingen, trainingen en webinars.

Dit is in lijn met de missie van het UKON: gedeelde kennis die echt bijdraagt aan de zorg voor mensen in een kwetsbare fase in hun leven.

Bekijk de [website](#)

Kun je wat vertellen over je rol?

Cynthia: Mijn rol als projectleider is het verkennen en uitzoeken wat de behoeften zijn vanuit het veld als het gaat om scholing en dit te vertalen naar concrete acties. De kunst zit in het prioriteren: klein beginnen en iedere mijlpaal vieren. **Simona:** Mijn dubbelrol als netwerkcoördinator en projectmedewerker UKON Academy kent voordelen zoals het hebben van korte lijntjes met de zorgorganisaties en de werkgroepen. In de startfase waar we nu in zitten kan ik mijn creativiteit kwijt, wat mij energie geeft. Het is leuk om te zien dat we van plannen op papier toewerken naar de lancering van het platform in 2023.

Hoe zijn jullie begonnen?

Cynthia: Samen met het team zijn we gestart met een interne kick-off om af te tasten wat we onder de UKON Academy verstaan, wie onze doelgroepen zijn en wat we willen aanbieden. Dit gaf een eerste aanzet tot ons veranderverhaal.

Wat zie jij als de grootste uitdaging?

Cynthia: Vanuit mijn ervaring als senior-onderzoeker en projectleider bij Vilans weet ik als geen ander hoe belangrijk het is om klein te beginnen. Juist door het behapbaar te houden kun je mijlpalen vieren en werk je samen toe naar een groter resultaat. Concreet betekent dit dat we met een aantal producten beginnen en dit verder uitbouwen wanneer het kennisplatform is gelanceerd. **Simona:** Daarnaast is een uitdaging het bereiken van zoveel mogelijk zorgorganisaties, ook buiten het UKON-netwerk en opleidingsinstituten waaronder ROC's en HBO instellingen. Hierbij kunnen we optimaal gebruik maken van onlinekanalen en onze warme contacten in ons netwerk. We gaan ervoor!

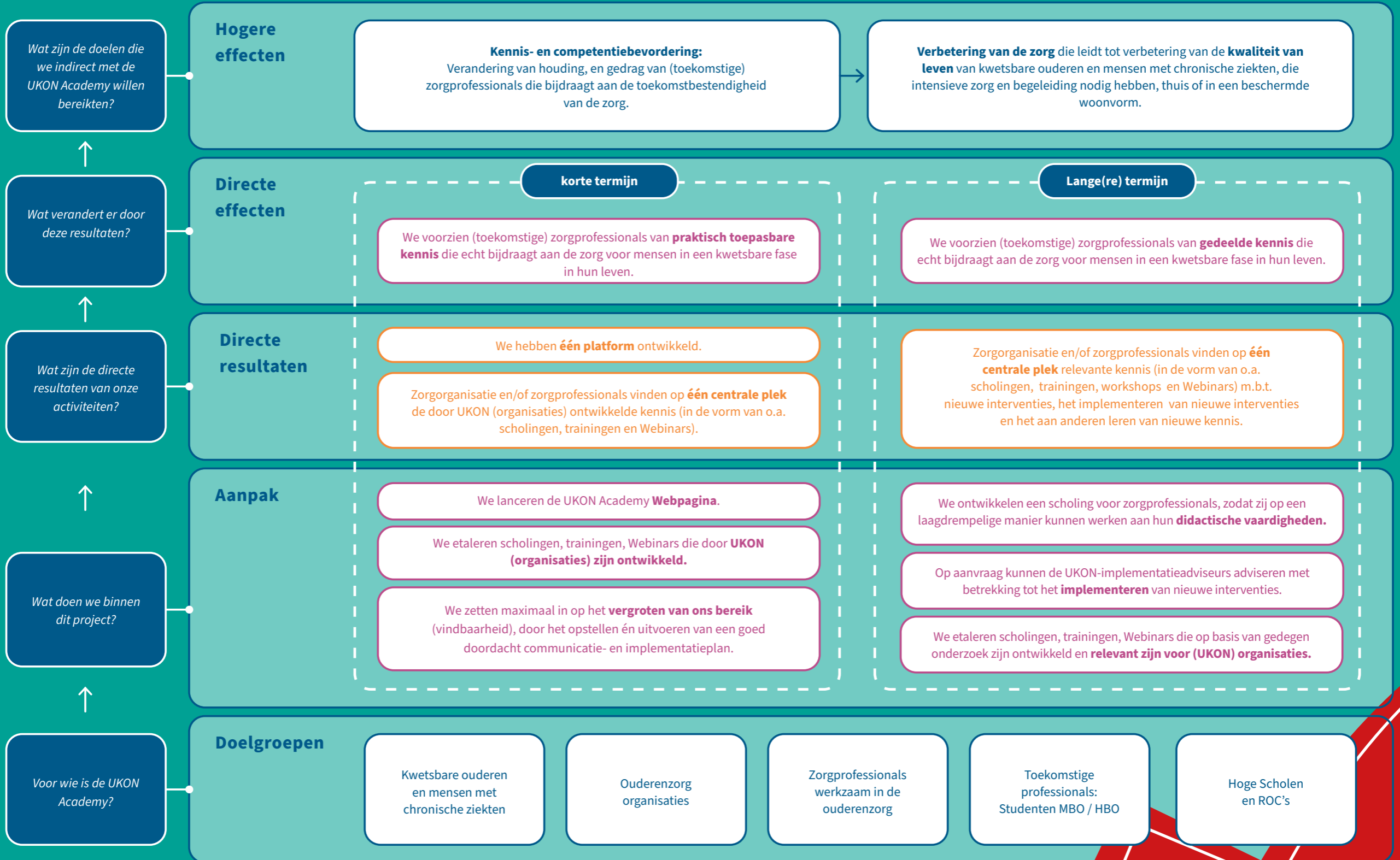
Cynthia Hofman

Simona van de Vinne

Verandertheorie/-verhaal

RESULTATEN IN DE PRAKTIJK

Naast het ontwikkelen en verspreiden van kennis, maken wij ons sterk voor de toepassing van kennis uit onderzoek in de praktijk. Bij het in gebruik nemen van een nieuwe werkwijze, tool of technologie komt meer kijken dan je denkt. Implementeren kost tijd en vraagt blijvend aandacht en tijd: zorginnovaties vinden niet vanzelf hun weg naar de praktijk. Wij helpen UKON-onderzoeksresultaten te vertalen naar concrete en toepasbare uitkomsten voor de praktijk. Er is bijvoorbeeld gewerkt aan een format voor een implementatiewijzer voor onderzoekers. Ook ondersteunen we zorgorganisaties door handvatten te bieden om nieuwe kennis in de praktijk te laten landen. Zorgorganisaties kunnen onze implementatie-adviseurs inschakelen (op locatie of digitaal) over specifieke vragen over implementatieprojecten.

Netwerkmiddag implementatie

Wist je dat... het UKON een speciale netwerkmiddag implementatie heeft georganiseerd?

Raadpleeg je implementatieadviseur

De implementatie-adviseurs van het UKON - José Peeters en Nicole Janssen- zijn dit jaar meerdere malen geraadpleegd door UKON-organisaties. Het gaat om een scala aan vragen:

- Meedenken, procesbegeleiding van startbijeenkomst en becommentariëren van plan van aanpak implementatie Delier;
- Adviseren over implementatie van project Reablement;
- Deelname aan de klankbordgroep SBAR;
- Deelname aan de projectgroep Leefstijlmonitoring;
- Uitwisselen van ervaringen met andere universitaire netwerken over de invulling van de functie implementatie-adviseur;
- Feedback geven op een handreiking over implementatie.

Heb jij ook een vraag voor onze
implementatie-adviseurs?
Bekijk [hier](#) hoe je contact opneemt!

IN GESPREK MET

Caroline Tittelbach, Science Practitioner van De Waalboog over haar ervaring met de UKON-implementatieadviseurs

Inhoudelijke kartrekkers zijn niet per definitie implementatie-deskundig. De implementatie-adviseur helpt hen op weg om de gewenste implementatieslag te maken.

Hoe hebben jullie de implementatie van de toolkit Delier aangepakt?

In overleg met de implementatie-adviseur van het UKON is een startbijeenkomst voor een multidisciplinaire projectgroep georganiseerd, waarin krachten gebundeld werden. De inhoudsdeskundige kartrekker lichtte de relevantie van delierzorg toe. De implementatie-adviseur van het UKON borgde dat alle inhoudelijke implementatie-aspecten ingevuld werden. Ik borgde als beleidsmedewerker en voorzitter het proces van de startbijeenkomst. De multidisciplinaire projectgroep leverde input vanuit hun expertise.

In deze startbijeenkomst zijn wij tot de contouren van een gezamenlijk plan van aanpak gekomen. Dit plan is schriftelijk verder uitgewerkt. Het definitieve plan van aanpak gaan de inhoudelijke kartrekkers in 2023 aan het MT van de Waalboog voor commitment voorleggen.

Wat hebben jullie aan de samenwerking met de implementatieadviseur gehad?

“De implementatie-adviseur ondersteunt de organisatie om een toolkit in de praktijk te laten landen.” De samenwerking met de implementatie-adviseur heb ik als heel waardevol ervaren! De implementatie-adviseur is inhoudsdeskundig op delierzorg en implementatie. Daardoor sluiten de adviezen op inhoud en implementatieaspecten goed op elkaar aan. Het is ook ondersteunend voor mijn eigen leerproces om advies, coaching en feedback te ontvangen op mijn aanpak. Ook het brainstormen over realistische randvoorwaarden is van toegevoegde waarde.

Hoe nu verder?

“De krachten van inhoudelijke kennis en implementatiekennis bundelen.” Ik kijk ernaar uit om de UKON-toolkit Delier samen met de projectgroep te implementeren. Pas als de toolkit in de dagelijkse praktijk geïmplementeerd, toegepast en geborgd is maken wij het verschil voor onze bewoners!

Toolkit Delier

Ervaringen van Hennie Hendrikse, geriatrie verpleegkundige van Norschoten

Wat zijn jouw ervaringen met de toolkit Delier?

Ik was al bezig met het schrijven van een protocol Delier toen onze Verpleegkundig Specialist mij attendeerde op de toolkit Delier van het UKON. Tot die tijd had ik me vooral gericht op de Verenso richtlijn en de verpleegkundige richtlijn van het UMC.

Waar heb je vooral gebruik van gemaakt?

Ik heb vooral gebruik gemaakt van de leidraad Delier als achtergrondinformatie, het filmpje over herkennen van delier. De patiënten folder heb ik gebruikt voor de ontwikkeling van onze eigen folder en de vuistregels implementatie.

Wat ging er goed?

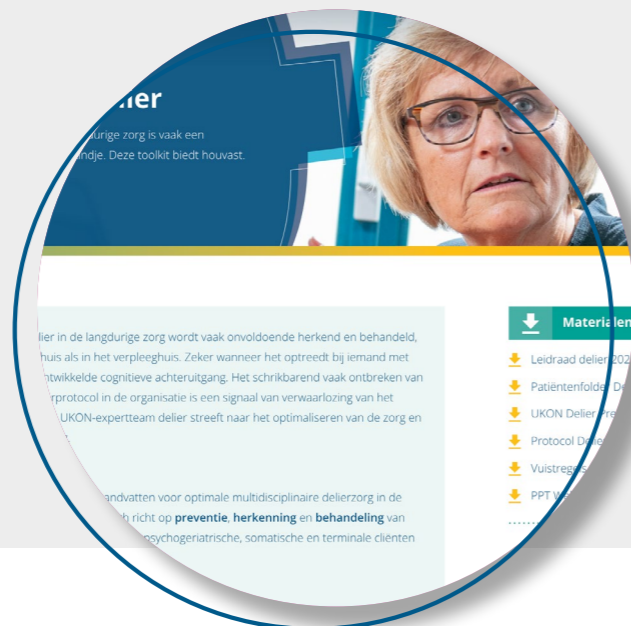
Er is een goed, overzichtelijk en beknopt protocol geschreven voor onze eigen instelling met daarin verwijzingen naar meer uitgebreide achtergrondinformatie en verwezen naar het UKON.

Er is een mooie folder geschreven, informatie en een filmpje gedeeld via intranet, een lunchreferaat gehouden en er zijn Delier scholingen gepland voor begin 2023.

Wat kunnen we als UKON nog verbeteren?

Ik vind de presentatie “Stop het delier” mooi. Er zou nog wel een soort van vervolg mogen komen met daarin ook de behandeling/werkwijze zowel medicamenteuze als niet medicamenteuze interventies bij de symptomen.

Wil je ook aan de slag met toolkit Delier?
Bekijk de tool [hier](#)

Aan de slag met...

Tools kunnen handvatten bieden om wetenschap en de praktijk met elkaar te verbinden. In 2022 zijn er drie nieuwe UKON-tools ontwikkeld: SABA, BIJ ONS, en Focussen. Een aantal UKON-organisaties zijn hier direct mee aan de slag gegaan:

SABA

Samen in Actie bij Apathie

- De Zorggroep Maas en Waal is gestart met een SABA-casus als pilot.
- Zorggroep Elde Maasduinen heeft een speciale SABA-projectgroep opgericht, zij gaan hiermee aan de slag in 2023.

Wil je ook aan de slag met SABA?

Bekijk de tool [hier](#)

BIJ ONS

Samen werken aan een huis

- Archipel heeft aan verschillende workshops van BIJ ONS deelgenomen. Zij gaan enthousiast aan de slag met de woonkamers van alle afdelingen.
- Zorggroep Maas en Waal heeft plannen om de methode in te zetten voor een nieuwe locatie.

Wil je ook met BIJ ONS aan de slag?

Bekijk de tool [hier](#)

Focussen

bij mensen met de gedragsvariant van frontotemporale dementie (FTD)

- De Waalboog heeft meerdere trainingen gegeven over Focussen en een train-de-trainer cursus.

Wil je ook aan de slag met Focussen?

Bekijk de tool [hier](#)

WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK

Het onderzoeksprogramma Ouderen- en Langdurige zorg bestaat uit zes deelprogramma's. Twee hoogleraren en acht senior onderzoekers begeleiden op bevlogen wijze het team van 22 onderzoekers en 23 promovendi. In 49 onderzoeksprojecten zijn we actief en we hebben 79 publicaties opgeleverd. We werken samen met de academische werkplaatsen ouderenzorg van SANO en met andere universiteiten en kennisinstituten. Een stevige basis die mede mogelijk maakt dat we dit jaar als hoofd- of als medeaanvrager € 13.545.120 aan subsidies gehonoreerd hebben gekregen.

Onderzoeksprogramma Verzorging en Verpleging

Zorgteams, verpleegkundigen en Verpleegkundig Specialisten (VS) in het verpleeghuis staan dagelijks voor grote uitdagingen door steeds complexere zorgvragen en hoge personeelstekorten. Samenwerking is cruciaal om goede zorg te verlenen en staat centraal in het onderzoeksprogramma V&V. Het gaat daarbij om samenwerking binnen V&V én om samenwerking met bewoners, familie, andere disciplines, en vrijwilligers.

In 2022 is het onderzoeksproject SBAR gestart. In dit actieonderzoek werken we gedurende 3 jaar aan het implementeren van de SBAR in vier verpleeghuizen. PhD-student en VS Lenny Tange van [SVRZ](#) vertelt:

‘Als verpleeghuisbewoners plotseling verslechteren is optimale communicatie tussen V&V en medisch behandelaren belangrijk. Uit de praktijk weten we dat deze communicatie beter kan. De SBAR-methode helpt om gestructureerd te communiceren in acute situaties. Het implementeren van de SBAR is een uitdaging die ik, samen met alle stakeholders, graag aanga en waarmee we naast betere communicatie hopelijk ook bijdragen aan het zelfvertrouwen van V&V.’

Lenny Tange,
promovenda

Om goed samen te kunnen werken is het ook belangrijk dat er duidelijkheid is over ieders functie en competenties. In 2022 werkten we op dit thema aan de volgende onderzoeksprojecten:

- De kracht van verzorgenden;
- Competenties van hbo-verpleegkundigen voor een effectieve werkplekcultuur;
- De VS als Wzd-functionaris – ter zake kundig?

Voor 2023 is het voornemen om de focus van het onderzoekprogramma verder aan te scherpen vanuit de verbinding met de praktijk, het expertteam V&V, de overige UKON-programmalijnen en externe partijen. Het streven is dat het onderzoek V&V ondersteunt in hun verantwoordelijkheid om samen continuïteit en passende zorg te bieden.

Anke Persoon,
Programmaleider
Verzorging en Verpleging

Marleen Lovink,
Post doc onderzoeker

Promotie Charlotte van Corven

Empowerment for people living with dementia

Op dinsdag 6 september heeft Charlotte met succes haar proefschrift ‘Empowerment for people living with dementia’ verdedigd. Het proefschrift beschrijft (1) wat empowerment bij dementie inhoudt, en (2) hoe empowerment ondersteund kan worden.

Empowerment, oftewel eigen kracht, lijkt veelbelovend als één van de uitgangspunten van persoonsgerichte zorg en ondersteuning voor mensen met dementie. Empowerment focust op talenten en competenties. Aandacht voor persoonlijke wensen en behoeften – met ondersteuning door familie, vrienden en zorgprofessionals – is hierbij belangrijk.

Wil je meer weten over het proefschrift van Charlotte? Bekijk dan [hier](#) de publiekssamenvatting of het gehele proefschrift!

TROTS OP

Annelies Veldwijk-Rouwenhorst wint de Myrra Vernooij-Dassen publicatieprijs!

De publicatieprijs wordt uitgereikt aan promovendi of recent-gepromoveerden die een artikel hebben gepubliceerd over mensen met dementie en/of cognitieve veroudering welke een grote wetenschappelijke of maatschappelijke impact heeft. De winnende publicatie is gepubliceerd in Journal of the American Medical Directors Association (JAMDA) en getiteld 'Continuous Palliative Sedation in Nursing Home Residents With Dementia and Refractory Neuropsychiatric Symptoms'. In Nederlandse verpleeghuizen wordt in uitzonderlijke gevallen als uiterste middel continue palliatieve sedatie toegepast bij verpleeghuisbewoners met dementie en refractair probleemgedrag. Echter, over het besluitvormingsproces, het traject van toepassen van continue palliatieve sedatie evenals de ervaringen

van de betrokkenen met dit traject is weinig bekend. De WAALBED-III studie is de eerste studie geweest die dit traject heeft bestudeerd. Meer weten over de [WAALBED-III studie?](#)

'Ik ben zeer vereerd dat ik deze prijs gewonnen heb. Echter heb ik de prijs niet alleen gewonnen, maar met mijn projectgroep bestaande uit Raymond Koopmans, Debby Gerritsen, Sytse Zuidema en Martin Smalbrugge. En niet te vergeten Suzan Hanssen, die toen in opleiding was tot Specialist Ouderengeneeskunde en als academic trainee een belangrijke bijdrage heeft geleverd aan het onderzoek.'

Wil je meer weten over de publicatie van Annelies en het jury rapport? Bekijk dan het hele artikel op de [UKON-website](#)

TROTS OP

SPREAD+, QoLead, YOD-INCLUDED

SPREAD+

Het consortium heeft de naam SPREAD+ (Sustainable and Personalised Advances in Dementia care) en staat onder leiding van het Alzheimer Centrum Limburg van het MUMC+ (Prof. dr. Marjolein de Vugt), Radboudumc Alzheimer Centrum/ UKON (Prof. dr. Debby Gerritsen), Universitair Netwerk Ouderenzorg UMC Groningen (Prof. dr. Sytse Zuidema) en Hogeschool Windesheim (dr. ir. Simone de Bruin).

'Met inzet van alle partners uit het consortium krijgen we meer inzicht in hoe mensen met dementie, hun naasten en zorgprofessionals samen de kwaliteit van het leven kunnen verbeteren. Met oog voor diversiteit. En we zetten die inzichten om in concrete handvatten, zodat verbetering mogelijk is op korte termijn', aldus Debby Gerritsen.

Meer weten over [SPREAD+](#)?

v.l.n.r.: dr. ir. Simone de Bruin, Prof. dr. Marjolein de Vugt, Prof. dr. Debby Gerritsen, Prof. dr. Sytse Zuidema

QoLEAD:

QoLEAD richt zich op het vergoten van de kwaliteit van leven van mensen met dementie en hun omgeving, met behulp van kunstmatige intelligentie (Artificial Intelligence, of AI). Samen met hen, en betrokken professionals, wordt gewerkt aan innovaties die zich richten op bijvoorbeeld sociaal contact, veiligheid en autonomie. Omdat AI 'kan leren' kan het zich aanpassen aan verschillende personen in verschillende omstandigheden en wordt het steeds beter in het aansluiten op een individu. Op die manier kan AI de kwaliteit van leven van mensen steeds beter ondersteunen.

Dit consortium onder leiding van TU/e biedt het dementieveld een fantastische mogelijkheid om AI en zorg samen te brengen en zo optimaal bij te dragen aan praktisch toepasbare kennis op het gebied van kwaliteit van leven. Mijn focus zal daarbij liggen op sociale participatie, goede (zorg-) relaties en empowerment.

- prof. dr. Debby Gerritsen

Meer weten over [QoLEAD](#)?

YOD-INCLUDED

Het consortium YOD-INCLUDED (Young Onset Dementia- INCLUDED) is een grote landelijke samenwerking. Met de naam geven we aan dat we ervaringsdeskundigen nauw betrekken bij alle fases van het onderzoek, we zoveel mogelijk mensen met dementie op jonge leeftijd en hun naasten laten deelnemen en een brede diversiteit nastreven wat betreft niveau van opleiding, sociaal-economische status en migratieachtergrond. Het consortium staat onder leiding van het Radboudumc Alzheimer Centrum, UKON (Prof. dr. Raymond Koopmans en dr. Christian Bakker) en het Alzheimer Centrum Amsterdam UMC (Prof dr. Yolande Pijnenburg).

Meer weten over [YOD-INCLUDED](#)?

Christian bakker
Radboudumc Alzheimer
Centrum/UKON

Raymond Koopmans
Radboudumc Alzheimer
Centrum/UKON

Yolande Pijnenburg
Alzheimer centrum
Amsterdam UMC
Foto: prof. Mariëtte de Leijn

Samenwerkende Academische Netwerken Ouderenzorg (SANO)

SANO vormt de verbindende schakel tussen de zes Academische Netwerken Ouderenzorg in

Nederland, die ieder een samenwerkingsverband vormen tussen een universiteit of universitair medisch centrum en zorgorganisaties in de regio. Het UKON is hier één van. De samenwerking binnen SANO leidt tot een grotere beschikbaarheid van kennis voor professionals in het hele land. Door de nauwe samenwerking tussen wetenschappers en professionals zorgen wij voor een effectieve kennisontwikkeling, kennisverspreiding en kennisimplementatie. SANO bestaat uit:

De academische werkplaats UKON ontvangt jaarlijks financiering van ZonMw in opdracht van het ministerie van VWS. Hiermee wordt gewerkt aan de opbouw van de kennisinfrastructuur binnen het programma Kennisinfrastructuur Academische Werkplaatsen Ouderenzorg.

De zes samenwerkende Academische Werkplaatsen Ouderenzorg (SANO) lanceren een Kennisagenda Langdurige Ouderenzorg. Met deze nieuwe kennisagenda beschikt de langdurige ouderenzorg over een kompas dat inzicht geeft in huidige kennistekorten en helpt bij prioritering van kennisontwikkeling. De agenda ondersteunt beleid dat gericht is op duurzame en goede zorg voor ouderen in een kwetsbare positie.

Meer weten over de kennisagenda?

[Lees verder](#)

v.l.n.r.: Conny Helder (Minister van Langdurige Zorg en Sport), Erik van Rossum (werkgroepvoorzitter), Huib Pols (waarnemend-voorzitter van ZonMw)

Overzicht programmaliijnen en programmaleiders

Welbevinden

Prof. dr. Debby Gerritsen
Ouderenpsycholoog

Dementie op oudere leeftijd

Dr. Marieke Perry
Huisarts

Palliatieve zorg

Prof. dr. Raymond Koopmans
Specialist ouderengeneeskunde

Dementie op jongere leeftijd

Dr. Christian Bakker
GZ-psycholoog

Neurologische aandoeningen

Dr. Jan Lavrijsen
Specialist ouderengeneeskunde

Verzorging en verpleging

Dr. Anke Persoon
Verplegingswetenschapper

Gehonoreerde subsidies 2022

UKON-projecten	Bedrag
<p>De verpleegkundig specialist in de rol van WZD-functionaris In samenwerking met Stichting Brentano.</p>	€ 20.661
<p>Consortium YOD-INCLUDED Onder leiding van Radboudumc Alzheimer Centrum, UKON en het Alzheimer Centrum Amsterdam UMC. In samenwerking met Alzheimer Nederland, FTD-lotgenoten, het Kenniscentrum Dementie op Jonge leeftijd, Vilans, de Hogeschool Leiden, de Erasmus Universiteit en de Alzheimer Centra van Limburg, het UMCG, Beweging 3.0 en het Erasmus MC. In samenwerking met De Wever & De Waalboog.</p>	€ 6.236.847
<p>Primary care diagnostics or diagnostics in a memory clinic in older persons with memory complaints - A long-term cost-effectiveness trial with non-inferiority design In samenwerking met Netwerk 100, NEO Huisartsenzorg, Onze Huisartsen, AHN-A.</p>	€ 595.422
Projecten waar UKON aan meewerkt	Bedrag
<p>Consortium SPREAD+ (Sustainable and PeRsonalisEd Advances in Dementia care) Onder leiding van Alzheimer Centrum Limburg van het MUMC+, Radboudumc Alzheimer Centrum/UKON, Universitair Netwerk Ouderenzorg UMC Groningen en Hogeschool Windesheim. In samenwerking met Universiteit Tilburg, Trimbos Instituut, Alzheimer Centrum Amsterdam, Expertisecentrum Pharos Hogeschool Zuyd, Hogeschool Utrecht, Hogeschool InHolland en het Erasmus Alzheimer Centrum. In samenwerking met Tante Louise & Archipel.</p>	€ 3.000.000
<p>CIAO-study: Covid-19 and Influenza: Appropriate measures to prevent and control Outbreaks in nursing homes Project van Amsterdam UMC-UNO. In samenwerking met Mijzo Regio Brabant, Zorgcentrum de Betuwe, Zinzia Zorggroep, Zorggroep Maas en Waal, Norschoten; ZZG zorggroep Nijmegen & Attent Zorg en Behandeling.</p>	€ 492.190
<p>QoLEAD (Quality of Life by use of Enabling AI in Dementia) Project van TU/e. In samenwerking met Alzheimer Nederland, JAIN-TIGNL, Radboud Universiteit, TUDelft, TNO, UMCG, Fontys HS, UT/Tranzo, Rotterdam HS, UU, Vilans, Avoord, Zonnehuisgroep Amstelland, ACL, CZ en VGZ. In samenwerking met Tante Louise & SVRZ Servicecentrum.</p>	€ 2.700.000
<p>Parkinson Beter (en langer) Thuis Project van Munneke, M. (Radboudumc), dr. Danny Hommel (Radboudumc en Groenhuysen), prof. dr. Bas Bloem (Radboudumc) prof. dr. Teus van Laar (UMCG), Aafke de Groot (Vivium Naarderheem), dr. Herma Lennaerts, Selma de Wit en dr. MJ Marjan Meinders (Radboudumc). In samenwerking met ZZG zorggroep Nijmegen, Liemerij Zevenaar, Vitalis Peppelrode.</p>	€ 500.000

ONDERZOEK IN DE PRAKTIJK

UKON stimuleert onderzoek in de praktijk op verschillende manieren. De belangrijkste manier is het faciliteren van een science practitioner voor één dag in de week. De science practitioner fungeert als een vliegwiel in het verbinden van praktijk en onderzoek in de zorgorganisatie. Deze bevlogen professionals laten zorgteams kennis maken met onderzoek, halen praktijkvragen op en werken aan lokale onderzoeks- en kennisagenda's. Ook zoeken ze naar mogelijkheden om implementatie van nieuwe kennis aan te jagen. De science practitioners vormen een netwerk waarin van elkaar leren en delen centraal staan.

En...actie

De samenwerking binnen het actieonderzoek Stimulerend klimaat

Wij gaan in gesprek met Katja Drost, science practitioner bij tanteLouise en Anke Persoon UKON-programmaleider (en projectleider Stimulerend klimaat) over de totstandkoming van het actieonderzoek Stimulerend klimaat. Een bijzonder voorbeeld over samenwerking tussen praktijk en wetenschap.

Katja: Ik had het zonder de hulp van Anke en Marleen nooit voor elkaar gekregen. De scherpe vragen, de ervaring met het opstellen van een dergelijk onderzoeksvorstel en de verbinding met relevante literatuur was cruciaal. Ik heb vooral de input uit de praktijk en het idee ingebracht. Anke en Marleen stelden steeds de ‘waarom’ en ‘hoe weet je dat?’ vraag.

Anke vult aan: Voor mij was het heel kenmerkend dat Katja het probleem in de praktijk zo precies en gedetailleerd wist te beschrijven. Ik ken de hoofdlijnen, maar door de details gaat het onderwerp pas echt goed leven en kan ik het beter begrijpen. Ze heeft veel kennis over alle factoren die het aanbieden van de zorg beïnvloedden. Zo kun je actieonderzoek uitdenken dat relevant en sterk is en goed onderbouwd! Het sluit precies aan op de praktijk én is toekomstgericht, prachtig.

Katja Drost, Anke Persoon,
Clarissa Vroegop, Robin Raafs.
Foto: Tonny Presser

Katja: Ik vertelde haar destijds ook over diverse projecten in de organisatie. Toen de call voor actieonderzoek bij ZonMw open stond, hebben we samen gebrainstormd wat hierbij zou passen. Door deze nauwe samenwerking zijn we op dit idee gekomen, anders had ik er waarschijnlijk niet aan gedacht! Veelvuldig contact en samen brainstormen is in mijn ogen dus erg belangrijk. Een call van ZonMw per mail doorsturen heeft gewoon niet hetzelfde effect.

Anke: Met elkaar brainstormen was heel effectief, het vragen blijven stellen en het zoeken naar antwoorden. Zo hebben wij alle relevante elementen kunnen combineren.

Katja: Ik vind de samenwerking erg prettig, zeker ook omdat het actieonderzoek is. Het is actiegericht en dat past bij de drive van onze organisatie. Ik vind het leuk dat Anke en Robin (onderzoekster) zelf meer betrokken zijn op de locatie waar het project speelt (zorgcentrum Stuijvenburgh). Hierdoor kan ik wat meer los laten en de rode draad bewaken, zo vindt het project draagvlak op locatie.

Anke: We hebben echt geïnvesteerd in elkaar, en dus in het project. Het is toch extra werk, en de deadline van de subsidieaanvraag zet alles op scherp. Nu samen aandacht hebben voor de voortgang is heel prettig. De samenwerking is heel stimulerend.

Wil je meer weten over de inhoud van dit onderzoek? [Bekijk de projectpagina](#)

TIP

Lees [tantes magazine](#) waar een prachtig interview staat over de noodzaak, complexiteit en de uitdagingen waar ze tegenaan lopen.

Zinia Zorggroep: over de rol van science practitioner

Zinia werkt vanuit een integrale visie (zorgvisie = integrale levenskwaliteit). Het is dus niet één onderdeel van de organisatie die maakt dat cliënten levenskwaliteit of welbevinden ervaren, dat doen we samen. Vanuit de ambitie om de praktijk met de wetenschap te verbinden is binnen Zinia de wetenschaps-commissie ingericht. Deze commissie heeft als doel om wetenschappelijke kennis in de praktijk te brengen en mee te werken aan wetenschappelijk onderzoek. De SP's zijn onderdeel van de wetenschapscommissie.

Op dit moment heeft Zinia twee SP'ers. Beide combineren hun rol als SP'er met hun functie als fysiotherapeut en ergotherapeut. De rol van SP'er is gepositioneerd binnen het bestuursbureau en valt hiërarchisch onder de bestuurssecretaris. Door deze positie is het mogelijk dat de SP's zich op de hele breedte van de organisatie richten. Het maakt hun afhankelijker en geeft ruimte om datgene te doen wat de organisatie nodig heeft.

Wie zijn de SP'ers van Zinia?

Wij zijn Marèll Eshuis en Anouk Pijpers en werken als science practitioners bij Zinia Zorggroep.

Zowel Marèll als Anouk hebben beide de master Neurorevalidatie en Innovatie afgerond en beide meegewerkt in verschillende projecten binnen Zinia. Tevens waren zij voor het schrijven van hun masterthesis van twee afzonderlijke projecten projectleider. Beide werken inmiddels al meer dan vijf jaar bij Zinia waardoor zij inmiddels goed kennis hebben gemaakt van de organisatie(structuur) en diens samenwerkingspartners.

“We vinden het beide belangrijk om zo veel mogelijk uit de zorg voor de cliënt of bewoner te halen. We kijken beiden graag kritisch naar de zorg die we verlenen en staan altijd open voor vernieuwing of verbetering. Deze nieuwsgierigheid komt goed van pas in onze rol als SP. Wij willen medewerkers motiveren om te handelen op basis van Evidence Based Practice. Momenteel doen we dit door verkennend literatuuronderzoek uit te voeren en deze kennis beschikbaar te maken voor enkele projecten. Daarnaast zijn we druk bezig geweest met het vormgeven van de onderzoekslijnen binnen Zinia, daarbij proberen we praktijkvragen te koppelen aan studenten binnen de organisatie. Voor volgend jaar zijn we aan het bekijken hoe we Evidence Based Practice ook direct binnen het primaire proces kunnen bevorderen.”

Anouk Pijpers

Marèll Eshuis

Hoe maak jij de cirkel rond?

Science practitioners aan de slag met 'communicatie'

De science practitioners (SP) komen vier keer per jaar bij elkaar om ervaringen uit te wisselen en van elkaar te leren. Eén van de terugkerende dilemma's is: hoe communiceer je met je achterban? De SP'ers gebruiken vooral nieuwsbrieven, intranet, factsheets en organiseren inspiratiedagen, zoals kenniscafés. Toch blijft het een terugkerend dilemma: hoe houden wij de verpleegkundigen en verzorgenden (zeker in deze tijden van hoge werkdruk) aangehaakt zonder hen te overbelasten? Hoe kunnen we onderzoeksresultaten het beste communiceren? Welke strategie zetten wij in? En hoe kun je het maken?

6 september 2022 heeft het UKON daarom een zeer interactieve workshop georganiseerd, waar Erik Lelieveld, strategisch adviseur van Gloedcommunicatie ons meenam in deze communicatie opgave. Erik heeft veel tips en tricks gegeven. De SP'ers gingen ook nog zelf aan de slag met laagdrempelig video's maken.

Mieke Koning, Science Practitioner Zorgcentra De Betuwe: "Persoonlijk vind ik het best eng om mijzelf te filmen, maar de schroom is overwonnen en uiteindelijk is er een filmpje gemaakt. De eerste keren nog wat aarzelend. Inmiddels gebruik ik een soort auto cue zodat je niet teveel hakkelt. Ook mag het nog wat levendiger, maar het begin is er."

Bekijk de video!

TROTS OP

Aanmoedigingsprijs

Hoe is het nu met?

Speciaal voor de UKON-zorgorganisatie met het beste idee voor praktijkgericht onderzoek stelde het UKON in 2021 een aanmoedigingsprijs van €10.000,- beschikbaar. De Zorggroep wist toentertijd te winnen met Proeftuin: Van wie is de zorg? Met het praktijkgericht onderzoek is De Zorggroep een praktisch zorgpad gaan ontwikkelen, waarmee ze het proces omschrijven van samenwerking tussen alle zorgprofessionals op basis van Positieve Gezondheid. Daarbij gaan ze niet uit van de ziekte, maar kijken ze naar wat iemand nog zelf kan en wil en wat het leven betekenisvol maakt. En dat volledig opgezet en ontwikkeld vanuit het perspectief van de cliënt en zijn naasten.

Benieuwd hoe het nu gaat met het project Proeftuin: Van wie is de zorg? Bekijk het [filmpje](#)

In 2023 rijkt het UKON wederom een aanmoedigingsprijs van €10.000,- voor het beste idee voor praktijkgerichte onderzoek.

KENNIS DELEN EN LEREN VAN ELKAAR TUSSEN UKON- ORGANISATIES

Voorzitters van de wetenschapscommissies uit de zorgorganisaties kiezen samen de meest actuele en relevante thema's die roepen om het bundelen van praktijkervaring, expertise en bestaande kennis. Expertteams werken over de UKON-organisaties heen samen aan bijvoorbeeld factsheets, handreikingen, adviezen, zorgprogramma's. Ook worden netwerkbijeenkomsten en webinars georganiseerd.

Expertteams

Om bestaande expertise te bundelen of relevante vragen over een zorgonderwerp te beantwoorden zijn expertteams samengesteld. Expertteamleden komen uit de verschillende zorgorganisaties en hebben verschillende disciplines en achtergronden zoals psychologen, paramedici, verpleegkundigen, maar ook leidinggevenden, projectleiders en beleidsmedewerkers. Zij ontwikkelen tools, handvatten en producten die door alle UKON-organisaties toegepast kunnen worden of organiseren netwerkbijeenkomsten en webinars over een relevant thema. UKON heeft zeven expertteams:

→ Implementatie

→ Verpleging & Verzorging (V&V)

→ Zorgtechnologie en Innovatie

→ Delier

→ Psychologen

→ Extramurale behandeling

→ Geriatrische Revalidatie Zorg (GRZ)

Nieuwe tools in 2022: Bij ONS, SABA, Focussen

BIJ ONS

BIJ ONS is een nieuwe methode om samen met bewoners, naasten, zorgteams en behandelaren een tastbare woonvisie te maken voor een specifieke woongroep. Die woonvisie helpt bij het nemen van beslissingen voor aanpassingen in de fysieke omgeving. Denk aan inrichting, gebruik van materialen en gebruik van de ruimte. Het gaat er in Bij ONS ook om hoe je samenleeft en welke afspraken of leefregels daarbij passen. Uitgangspunt hierbij is dat de behoeften van de bewoners voorop staan: je verplaatst je in hún leefwereld. Het resultaat van BIJ ONS is dus een breed gedragen woonvisie voor een specifieke woongroep. Beschikbaar inrichtingsbudget kan vanuit deze visie doelgericht worden ingezet, wat tot meer welbevinden onder bewoners kan leiden.

Meer weten over [BIJ ONS](#) of wil je zelf aan de slag?

SABA: Samen in Actie Bij Apathie

Ongeveer de helft van de mensen met dementie krijgt te maken met apathie. Apathie is te herkennen aan verlies van initiatief en afname van spontaan gedrag, het minder uiten van emoties en minder interesse hebben in activiteiten en sociaal contact. Apathie heeft gevolgen voor de zelfstandigheid, gezondheid, het risico op overlijden en de kwaliteit van leven. Een zinvolle dag invulling kan bijdragen aan het welbevinden. Maar voor mensen met apathie is dit moeilijk: ze hebben anderen nodig om dit te realiseren. Omgaan met apathie bij mensen met dementie kan bovendien lastig zijn voor naasten en zorgverlener. Om omgaan met apathie in de praktijk te ondersteunen zijn er verschillende materialen ontwikkeld.

Meer weten over [SABA](#) of wil je zelf aan de slag?

*focussen***Focussen**

Bij ongeveer driekwart van de personen met de gedragsvariant van frontotemporale dementie komt ontremd gedrag voor. Ontremming kun je het beste omschrijven als een onvermogen om een reactie die niet passend is in een bepaalde situatie te onderdrukken. Ontremming wordt in nauw verband gebracht met verminderd welbevinden en kan de belasting van mantelzorgers, zorgprofessionals en andere bewoners in het verpleeghuis vergroten. De methodiek Focussen biedt handvatten aan zorg- en behandelteams om met dit gedrag om te gaan.

Meer weten over **Focussen** of wil je zelf aan de slag?

Bekijk UKON-kenniswaaier

Vraag UKON-kenniswaaier **aan!**

De UKON-kenniswaaier

Of het nou gaat om de thema's depressie, dementie (op oude en jonge leeftijd), antipsychotica of delier, onze kenniswaaier geeft overzichtelijk weer welke tool(s) een zorgverlener kan inzetten. In de waaier staat elke tool kort omschreven, er is direct te zien voor welke doelgroep deze bestemd is én wie ermee kan werken. Via de QR-code kom je op de toolpagina waar je informatie en materialen kunt inzien.

TROTS OP

UKON-webinars

In 2022 heeft UKON drie webinars verzorgd. In het begin van het jaar heeft de webinar Implementatie Delierzorg plaatsgevonden en in het najaar is een start gemaakt met een reeks van vier webinars van, voor en door UKON-organisaties. In 2023 volgen nog twee webinars.

Webinar Implementatie Delierzorg

Het UKON-expertteam delier heeft een toolkit ontwikkeld om de zorg en behandeling van een delier te optimaliseren. De toolkit biedt handvatten voor optimale multidisciplinaire delierzorg in de langdurige zorg. In de webinar is aan de hand van casuïstiek en praktijkvoorbeelden de complexiteit zichtbaar gemaakt en sluit er een implementatie-adviseur aan om handvatten te bieden bij implementatie.

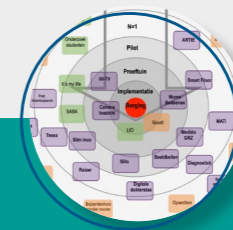
Bekijk de webinar [Implementatie Delierzorg](#) terug

UKON-najaarwebinar: Bevlogenheid en werkgeluk

Voor deze webinar hebben UKON en Zorggroep Elde Maasduinen de handen in één geslagen. Tijdens deze webinar kregen de deelnemers antwoord op de volgende vragen; Waarom zou je investeren in de bevlogenheid van medewerkers en werkgeluk? Welke rol speel jij daarin als leidinggevende? En hoe maak je werkgeluk meetbaar?

Bekijk de webinar [Bevlogenheid en werkgeluk](#) terug

UKON-najaarwebinar: Van idee naar impact; onderzoek, innovatie & ontwikkeling

Deze webinar is een samenwerking tussen UKON en Archipel Zorggroep. Tijdens deze workshop schetsen de sprekers hoe het platform Onderzoek, Innovatie & Ontwikkeling (OIO) is opgericht, wordt doorontwikkeld en zijn er concrete do's and dont's gegeven die andere organisaties kunnen helpen om de impact van onderzoeks- en innovatietrajecten te vergroten.

Bekijk hier de presentatie over het [platform OIO](#)

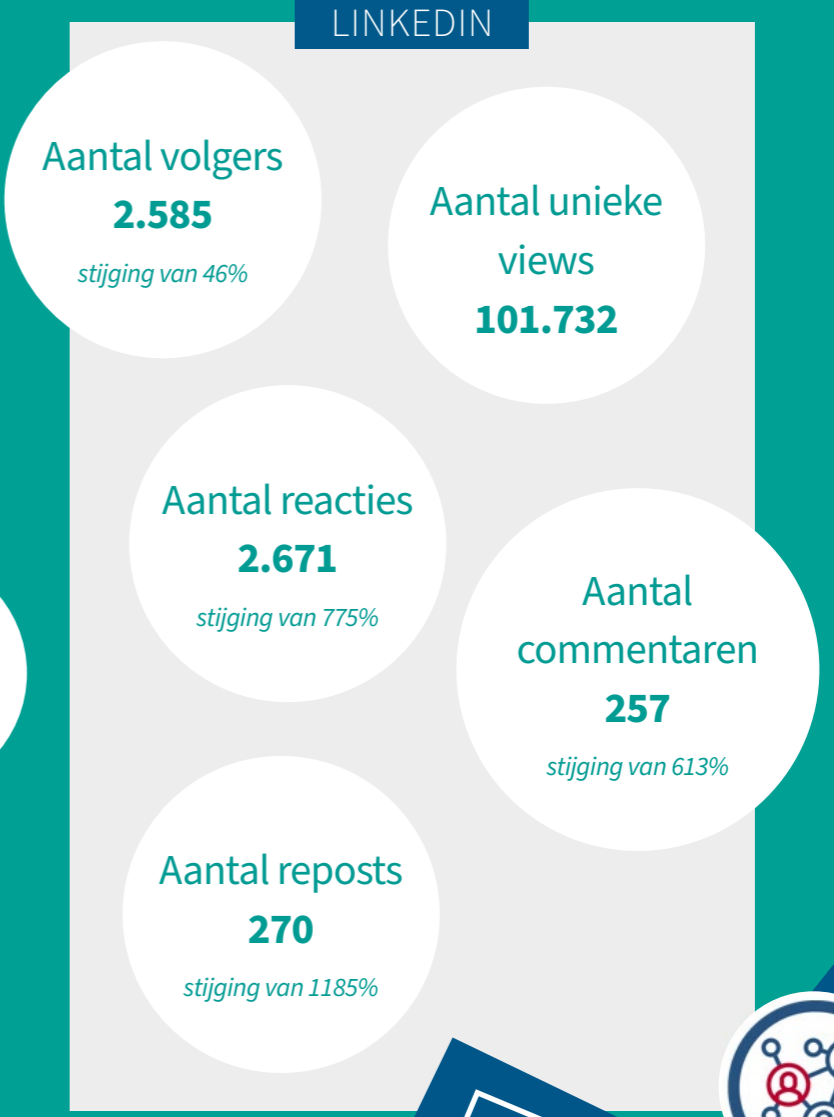
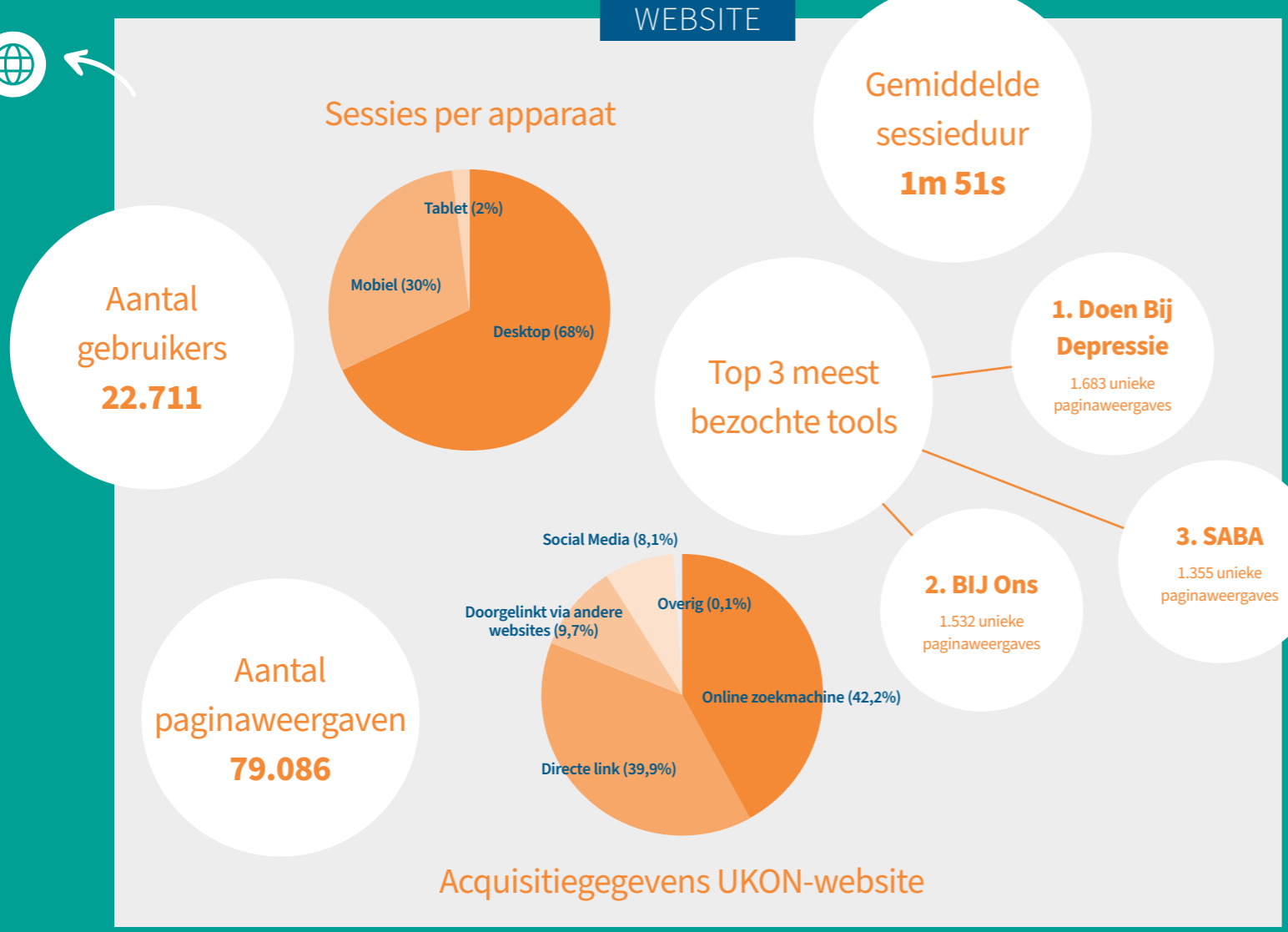
UKON-online

In 2022 zijn de sociale media kanalen en de website van het UKON druk bezocht. Voor het UKON is het van belang om alle beschikbare kennis te blijven delen met het netwerk, dit gebeurt enerzijds via de UKON-website en anderzijds via LinkedIn en YouTube. De UKON-LinkedIn maakte dit jaar een enorme groei door, zo groeide het aantal volgers van 1775 in 2021 naar 2585 in 2022.

WEBSITE

LINKEDIN

Best bekeken posts

De SABA-tool staat online!

Het SABA-project is uitgevoerd door **Hanneke Nijsten** en **Annette Plouvier** met als doel het ontwikkelen en testen van een praktische methode, die er op gericht is mensen met dementie, hun naasten en professionele zorgverleners handvatten te geven in het omgaan met apathie in het dagelijks leven.

Vanaf vandaag staan deze handvatten online op de speciaal ingerichte SABA-tools pagina!

Bij de totstandkoming van SABA zijn **Archipel Zorggroep**, **de Zorgboog**, **Universitair Kennisnetwerk Ouderenzorg Nijmegen (UKON)**, **Radboudumc**, **Amsterdam UMC** en **De Open Universiteit** betrokken. Het project is gefinancierd door **ZonMw** en **Alzheimer Nederland**.

#SABA #dementie #apathie #UKON #naasten #zorgverleners

<https://lnkd.in/e6GnfxJC>

De SABA-tool staat online!
ukonnetwerk.nl

59 · 3 commentaren

Interessant Commentaar Delen

De SABA-tool staat online!

31-03-2022

Hoe kun je een verpleeghuis zo inrichten dat het een thuis wordt voor bewoners? Vandaag is de nieuwe methode **BIJ ONS**: Samenwerken aan een thuis gepubliceerd.

Met het stappenplan van **BIJ ONS** gaan zorgteams samen met bewoners en naasten aan de slag met het verbeteren van de fysieke leefomgeving. Het resultaat is een woonvisie die aansluit bij de behoeften van bewoners. Deze woonvisie helpt bij het maken van bewuste keuzes voor het gebruik van licht, geluid, kleur/contrast, materialen en groen.

Het stappenplan bevat een omgevingsscan, een e-learning (ook los te volgen) en een beschrijving van workshops waarin je samen de woonvisie ontwerpt, eventueel onder begeleiding van ontwerpers.

Bij ONS is het resultaat van een mooie samenwerking met het **Universitair Kennisnetwerk Ouderenzorg Nijmegen (UKON)**, **Radboudumc (Debby Gerritsen & Hanneke Donkers, PhD)**, **Vilans (Hanneke Noordam)**, **Archipel Zorggroep**, **Zorggroep Almere**, **Praktijk aan den Hofpad**, **Gortemaker Algra Feenstra architects**, **MXT Landschappen, Klinken en Shaping Care**. Met financiering van **ZonMw**, **Het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie** en cofinanciering van **Archipel Zorggroep** en **Vilans**.

#ouderenzorg #verpleeghuiszorg #persoonsgericht #leefomgeving #ontwerpvooroorzorg #BIJONS

BIJ ONS
Samen werken aan een thuis

BIJ ONS: Samen werken aan een thuis!

30-06-2022

Zinzia Zorggroep ontwikkelt revalidatieborden voor GRZ-afdelingen

Het revalidatiebord is een hulpmiddel om voor revalidanten inzichtelijk te maken hoe hun revalidatie vordert. Door middel van picto-magneten wordt voor verschillende onderdelen aangegeven wat de status is van het revalidatieproces. Het gaat dan om het 'lopen', 'in & uit bed', 'toilet' en 'ADL'. Ook is er een ruimte voor 'bijzonderheden'.

Het revalidatiebord is ontwikkeld naar aanleiding van onderzoek dat is uitgevoerd bij **Zinzia Zorggroep**. Fysiotherapeut **Marëll Eshuis** en ergotherapeut **Anouk P.** hebben tijdens hun Master Neurorevalidatie en Innovatie praktijkonderzoek uitgevoerd binnen de GRZ van Zinzia. De revalidatieborden zijn speciaal ontwikkeld voor **Zinzia Zorggroep** en inmiddels zijn alle kamers van de geriatrische revalidatie-afdelingen van verpleeghuizen Oranje Nassau's Oord in Wageningen en De Lingehof in Bommel recent voorzien van revalidatieborden.

Wil je meer weten over de revalidatieborden? Lees dan het hele artikel op onze website! <https://lnkd.in/eh2qewUr>

#ouderenzorg #revalidatie #revalidatieborden #GRZ #UKON

Zinzia zorggroep ontwikkelt revalidatieborden

01-09-2022

Drie miljoen voor toegankelijke praktijkoplossingen bij dementie

Mensen met **#dementie** kunnen niet zonder hulp en ondersteuning. Toch vinden weinig producten en diensten hun weg naar de persoon met dementie en hun naasten. De behoeftes verschillen namelijk sterk voor ieder persoon en veranderen gedurende het ziekteverloop. Voor dit **#onderzoek** heeft een groot landelijk consortium financiering gekregen van **Alzheimer Nederland**. In navolging van deze investering, de grootste die Alzheimer Nederland ooit deed, kent **Health-Holland** later nog eens 3 miljoen euro toe om de producten van het consortium door te ontwikkelen en dichter bij de markt te brengen.

Het consortium heeft de naam **SPREAD+** (Sustainable and Personalised Advances in Dementia care) en staat onder leiding van het **Alzheimer Centrum Limburg** van het **Maastricht UMC+** (Prof. dr. **Marjolein de Vugt**), **Radboudumc Alzheimer Centrum/Universitair Kennisnetwerk Ouderenzorg Nijmegen (UKON)** (Prof. dr. **Debby Gerritsen**), **UNO-UMCG** (Prof. dr. **Sytse Zuidema**) en **Hogeschool Windesheim** (Dr. ir. **Simone De Bruin**). Daarnaast maken **Tilburg University**, **Trimbos-instituut**, **Amsterdam UMC - Alzheimercentrum Amsterdam**, **Pharos | Expertisecentrum Gezondheidsverschillen**, **Zuyd Hogeschool | Zuyd University of Applied Sciences**, **Hogeschool Utrecht**, **Hogeschool Inholland** en het **Alzheimercentrum Erasmus MC** deel uit van het consortium.

Bekijk het hele bericht op onze website: <https://lnkd.in/eZqZUyRb>

Drie miljoen voor toegankelijke praktijkoplossingen bij dementie

07-09-2022

Ruim 6 miljoen euro voor uniek onderzoek naar dementie op jonge leeftijd!

Jonge mensen met een dementie ontwikkelen de eerste symptomen voor hun 65ste levensjaar. Naar schatting leven er in Nederland 14.000 tot 17.000 mensen met een dementie op jonge leeftijd. De behoeften van deze mensen en hun naasten verschillen enorm van die van ouderen met een dementie. Zij staan nog vol in het leven en het arbeidsproces en hebben vaak opgroeiende kinderen. Voor het onderzoek naar deze specifieke groep heeft een landelijk consortium ruim 6 miljoen euro ontvangen van **ZonMw** binnen het Onderzoeksprogramma Dementie.

Het consortium **YOD-INCLUDED** (Young Onset Dementia-INCLUDED) is een grote landelijke samenwerking. Met de naam geven we aan dat we ervaringsdeskundigen nauw betrekken bij alle fases van het onderzoek, we zoveel mogelijk mensen met dementie op jonge leeftijd en hun naasten laten deelnemen en een brede diversiteit nastreven wat betreft niveau van opleiding, sociaal-economische status en migratieachtergrond. Het consortium staat onder leiding van het **Radboudumc Alzheimer Centrum**, **Universitair Kennisnetwerk Ouderenzorg Nijmegen (UKON)**, **Radboudumc** (Prof. dr. **Raymond Koopmans** en dr. **Christian Bakker**) en het **Amsterdam UMC - Alzheimercentrum Amsterdam** (Prof. dr. **Yolande Pijnenburg**). Daarnaast maken **Alzheimer Nederland**, **FTD Lotgenoten**, **Kenniscentrum Dementie op Jonge Leeftijd**, **Vilans**, **Hogeschool Leiden**, **Erasmus Universiteit Rotterdam** en **Alzheimer Centrum Limburg**, **UMCG** en **Erasmus MC** deel uit van dit consortium.

Wil je meer weten over YOD-INCLUDED? Bekijk dan de website! <https://lnkd.in/eZqZUyRb>

YOD-INCLUDED

Ruim 6 miljoen voor uniek onderzoek naar dementie op jonge leeftijd

01-11-2022

Samenwerkingen

Het verbeteren van de ouderenzorg doe je natuurlijk nooit alleen.
Het UKON is een netwerk met veel partner-organisaties. Een greep uit de samenwerkingspartners:

Radboudumc

Colofon

Met dank aan iedereen die een bijdrage heeft geleverd aan dit jaarverslag.

Redactie | Luuk van den Reek, Oshra Mulder, Marlies van Kordelaar, José Peeters, Simona van de Vinne, Nicole Janssen.

Eindredactie | Luuk van den Reek, Oshra Mulder, Raymond Koopmans, Debby Gerritsen, Marlies van Kordelaar

Beeldmateriaal en stockfoto's | Luuk van den Reek, Oshra Mulder

Vormgeving en opmaak | Hoogstede ontwerpt

Schrijf je in voor onze nieuwsbrief

Contact & informatie

Heb je nog vragen? Neem gerust contact met ons op.

Geert Grooteplein 21, route 149

6525 EZ Nijmegen

Telefoon: 024 361 81 81

Email: ukon.elg@radboudumc.nl

